

Malingsbo kyrka, S:ta Annas kapell

Malingsbo tillhör sedan år 1970 åter Söderbärke församling.

Tillstånd att begrava sina döda i Malingsbo utverkades år 1754, men kyrkogården blev ej färdig och invigd förrän 1786. Den ligger ett stycke från kyrkan i sluttningen på andra sidan Hedströmmen. Gravkoret där uppfördes av släkten Heijkensköld, de sista bruksherrarna, på 1870-talet.

Ljuskronan längst fram är skänkt av Carl Gustaf von Ehrenheim 1765.

Den andra, som prydes av en kvinnofigur (S:ta Anna eller Peter Snacks hustru?), är skänkt av Peter Snack.

Den tredje kronan är även den från 1700-talet, liksom lampetterna.

Offerkistan, framför vänstra bänkkvarteret, är från kyrkans tillkomst. Orgeln har tio stämmor och byggd av Setterquist & Son 1946.

Storklockan är gjuten i Stockholm 1906 av Bergholtz & Co. och lillklockan i Falun 1707 av Gerhardt Meyer.

Malingsbos tidigaste bebyggelse går inte att fastställa. På 1500-talet skedde dock en inflyttning av finnar. Ännu finns namn kvar på tjärnar och sjöar med finskt ursprung, t.ex. 'Kalimpa', 'Lakti' osv. Trakten räknades som Söderbärke "finnbygd". Finnarna var duktiga i kolning, vilket var en tillgång i den på 1500-talet begynnande bergshanteringen. Vid utflödet från Malingsbosjön anlades det första "bergsmanssmidet". Det fick namnet Malingsbo bruk. Förbindelsen med Söderbärke gick på nästan obanade klövjestigar över berg och moras.

Från omkring år 1600 började Malingsbo var 7:e söndag besökas av Söderbärkeprästerna. De höll gudstjänst i någon av bergsmansstugorna. År 1680 inrättades på herrgården en större sal med predikstol och bänkar. Där höll man sedan gudstjänst en gång i månaden. År 1700 eldhärjades byggnaden. Därmed drabbades också "Sahlen af en skadelig wåd Eld". Brukets dåvarande ägare, landshövdingen i Nyköpings län, Peter (Petter) Snack – porträttet till vänster om koret – lät återuppbygga herrgården.

Peter Snack uppförde på egen bekostnad kyrkan i Malingsbo. Det skedde under åren 1707 och 1708 under ledning av bergsmästare Adam Leijel. Detta nya brukskapell togs i bruk första gången den 25 oktober år 1708. Det invigdes den 5 mars år 1711. Kapellet "helgades" åt bergsmännens skyddshelgon Sankta Anna.

Ritningarna till Sankta Annas kapell, i sin bysantinska stil med åttakantig grundplan och med takryttare för klockorna, skall ha gjorts av den berömde Nicodemus Thessin d.y. (detta kan dock icke bekräftas!). Några tiotal år senare tillbyggdes koret av bruksägaren friherre Carl Gustaf von Ehrenheim, Peter Snacks dotterson – porträttet till höger om koret. Ända till 1776 förblev väggarnas timmerstockar invändigt nakna och omålade, men de täcktes av träpanel och papptapeter som marmorades och schablonmålades av målarmästare Svedberg. Hans väl avstämda färgharmonier kan fortfarande ses i koret.

År 1745 anställdes den förste brukspredikanten (tidigare hade kyrkan betjänats från Söderbärke).

År 1863 blev Malingsbo egen församling och eget pastorat. Kyrkan skänktes då till den nybildade församlingen av bruksägaren och statsrådet Per Jakob von Ehrenheim. Namnen finns inskrivna under predikstolen.

Två stora restaureringar har företagits: År 1913 — taket höjdes och en i övrigt ”hård” genomgång företogs; åren 1952, 1953 — 1700-talsatmosfären återställdes i möjligaste mån. Ledare för arbetet var arkitekt Claes Laurent. Konstnären Jerk Werkmäster restaurerade målningarna (bakom väggen finns originalmålningen).

Inventarier:

Altartavlan är tillkommen vid den Ehreheimska utbyggnaden av koret.

Predikstolen är troligen också från detta tillfälle (kan dock vara ursprunglig).

Den gamla altartavlan till höger i koret är troligen från 1600-talet. Den återfanns 1952 på kyrkvinden.

Den gamla nummertavlan, även den till höger i koret, är från 1737.